

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 7

Sub. Code :

1	0	1	0	7
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 1st Semester
(2124)**

HISTORY

Paper : Punjab upto C.E. 1000 A.D. (In all Mediums)

HISIDC

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 68

Note :— (1) The candidate will be required to attempt **FOUR** questions.

(2) Question No. 1 is compulsory. Attempt any **SEVEN** questions. Each question carries 2 marks.

(3) Attempt **ONE** essay type question, from each of the three units. Each question carries 18 marks.

1. Answer any **SEVEN** questions of the following in about **25-30** words each :

(i) Name four passes of the Punjab.

(ii) What is the meaning of Doab ?

(iii) Give two centres of Harappan culture in the Punjab.

(iv) What is the political importance of Arthashastra ?

(v) Name the four Vedas.

(vi) Name two Kushan rulers.

(vii) Give two compositions of Kalidas.

(viii) Who was Asoka ?

(ix) Name two literary works of Harshvardhan.

(x) Name two Chinese travelers who visited Punjab. 7×2=14

UNIT-I

Attempt any **one** question.

2. Highlight the impact of physical features of Punjab on its history. 18
3. Evaluate the economy and religious life during the Harappan period. 18

UNIT-II

Attempt any **one** question.

4. Give an account of the religious and economic life of the Vedic people. 18
5. Examine the social life of the people under the Mauryan rule. 18

UNIT-III

Attempt any **one** question.

6. Discuss the religious life of the people under the Gupta rule. 18
7. Highlight the features of the society under the Shakas and Kushanas. 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) अभ्यर्थी को चार प्रश्न हल करने होंगे।
(2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। कोई भी सात प्रश्न हल करें।
प्रत्येक प्रश्न 2 अंक का है।
(3) तीनों यूनिटों से प्रत्येक में से एक निबंध प्रकार का प्रश्न हल करें। प्रत्येक प्रश्न 18 अंक का है।
1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के उत्तर लगभग 25-30 शब्दों में दीजिये :
 - (i) पंजाब की चार दरों के नाम बताइये।
 - (ii) दोआब का क्या अर्थ है ?
 - (iii) पंजाब में हड़प्पा संस्कृति के दो केंद्र बताइये।
 - (iv) अर्थशास्त्र का राजनीतिक महत्व क्या है ?
 - (v) चार वेदों के नाम बताइये।
 - (vi) दो कुषाण शासकों के नाम बताइये।
 - (vii) कालिदास की दो रचनाएँ बताइये।

(viii) ਅਸ਼ੋਕ ਕੌਨ ਥਾ ?

(ix) ਹਰ੍ਸ਼ਵਰ੍ਧਨ ਦੀ ਦੋ ਸਾਹਿਤਿਕ ਕ੍ਰਿਤਿਯੋਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਤਾਓ।

(x) ਪੰਜਾਬ ਆਨੇ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚੀਨੀ ਯਾਤਰਿਯੋਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਤਾਓ।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-1

(ਕੋਈ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕੀਜ਼ਿਏ)

2. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕਾ ਉਸਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰ ਪੜ੍ਹਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।
18
3. ਹੜੱਪਾ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਔਰ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਕਾ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।
18

ਯੂਨਿਟ-2

(ਕੋਈ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕੀਜ਼ਿਏ)

4. ਵੈਦਿਕ ਲੋਗੋਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਔਰ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਕਾ ਵਿਵਰਣ ਦੀਜ਼ਿਏ।
18
5. ਮੌਰਿਯ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਤ ਲੋਗੋਂ ਦੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾੱਚ ਕੀਜ਼ਿਏ।
18

ਯੂਨਿਟ-3

(ਕੋਈ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਲ ਕੀਜ਼ਿਏ)

6. ਗੁਪਤ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤਹਤ ਲੋਗੋਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
18
7. ਸ਼ਕ ਔਰ ਕੁਸ਼ਾਣੋਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।
18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

(3) ਤਿੰਨ ਯੂਨਿਟਾਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੇਖ ਕਿਸਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਰੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(i) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਾਂ (Passes) ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।

- (ii) ਦੁਆਬ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?
- (iii) ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੱਤਪਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਦੋ ਕੇਂਦਰ ਦੱਸੋ।
- (iv) ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਵ ਕੀ ਹੈ ?
- (v) ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (vi) ਦੋ ਕੁਸ਼ਾਨ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (vii) ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਿਓ।
- (viii) ਅਸ਼ੋਕ ਕੌਣ ਸੀ ?
- (ix) ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (x) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚੀਨੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।

7×2=14

ਯੂਨਿਟ-I

(ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ)

2. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 18
3. ਹੱਤਪਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

(ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ)

4. ਵੈਦਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਓ। 18
5. ਮੌਰੀਆ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

(ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ)

6. ਗੁਪਤ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਸ਼ਾਕਾਂ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਾਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ। 18